

**Samenvatting van de workshop “munten reinigen” door Hans Peters
samengevat door Peter van Lierop en Carlo Spee**

Je vindt een munt en dan?

Leuk!, maar ga niet meteen in het veld wrijven en poetsen om te kijken wat het is!

Hoe neem je de munt mee naar huis?

Stop de munt in een potje / zakje waarin aarde zit van de vindplaats.

De munt droogt niet uit, de “korst” wordt niet hard.

Thuis aangekomen, wat dan?

algemeen:

- borstel voorzichtig het zand van de munt af
- Doe er zuurvrije vaseline op

Hoe ga je verder?

- Door de munt met vaseline wat warm te maken (verwarming / föhn) trekt de vaseline goed in de poriën.
 - Onder een loep of met het blote oog:
 - Ga met een houten prikker / wattenstaafje de bovenste zachte laag eraf halen.
 - Onder een loep:
 - Met een hobbymesje laagje voor laagje eraf “schillen”.
Je draait hierbij de munt rond.
NIET MET HET MESJE HEEN EN WEER KRASSEN
 - Onder een microscoop (vergroting 20x)
 - ben je meer geoefend en is de munt nog niet schoon / erg aangekoekt, kun je met een tandartschaakje (zeer hard) of met een mini-dremel heel nauwkeurig het laatste deel reinigen (een boortje gebruiken wat men voor het graveren van glas gebruikt).
Het tandarts gereedschap is vaak gratis te krijgen bij de tandarts.

- Als er ijzeroer op de munt zit kun je dat ook met mini-dremel of tandartsgereedschap eraf halen, tot je de patina bereikt.
- Na ieder laagje dat eraf is, smeer je de munt weer in met vaseline en verwarm dit b.v. met een föhn. Zo ga je door totdat de munt schoon is.
- Als je een muntschatje los van elkaar wil halen, gaan er waarschijnlijk enkele munten verloren. Beter is het om als een muntschatje te prepareren. Een zilveren muntschatje kan wel zonder problemen uit elkaar worden gehaald.

Koperen munten

Deze hebben een groene patina, laat deze zitten en doe de munt als die schoon is met patina en al in de parafine.

Zilveren munten

Een zilveren munt is nooit 100% van zilver, dit zou veel te zacht zijn.

Veel zilveren munten hebben ook een percentage koper.

Dit is belangrijk om te weten, zodat je met reinigen de munt niet onnodig beschadigt.

- Citroensap (Plastic citroentje uit de supermarkt)
 - dit is de veiligste en beste manier om zilver te reinigen, het maakt niet uit hoe lang de munt erin ligt.
- Gum
 - hiermee krijg je de munt vaak ook zonder beschadigen schoon.
- Maagzout
 - kan ook zonder de munt te beschadigen, maar spoel de munt daarna wel goed af met water.
- Citroenzuur
 - de kans is groot dat er putjes in het zilver ontstaan (daar waar koper heeft gezeten).
- Soda, elektrolyse
 - ook hierbij ontstaan putjes, en blijft er een blauwe glans op de munt achter.

Soms zie je niet meteen dat het een zilveren munt is, ga dan gewoon starten met vaseline etc.

Als je gaat zien dat het van zilver is, leg de munt dan in warm water om de vaseline te verwijderen en leg de munt daarna in citroensap.

Gouden munten

Afspoelen, meer is niet nodig!

Als je al lang een munt hebt liggen die niet gereinigd is, kun je dit alsnog doen op de manier zoals hierboven is beschreven, je doet er alleen wel wat langer over!

Bij bronsrot

Bronslot heeft een geel-gifgroene kleur en zie je vaak aan de randen van Romeinse munten. Probeer het eerst helemaal mechanisch te verwijderen, met of zonder gebruikmaking van zuurvrije vaseline, daarna pas in het paraffine bad.

Conservering

- vaseline
 - de conservering is tijdelijk, en moet je jaarlijks herhalen.
- paraffine (van b.v. waxinelichtjes)
 - Hierdoor sluit je de munt luchtdicht af.
 - Je kunt waxinelichtjes smelten en gebruiken; maak de paraffine niet te warm, 50-70 graden, anders wordt de paraffine donker, en dus ook je munt. Leg de munt 10-15 minuten in de paraffine en kijk of er nog luchtbelletjes uit komen. Is dat het geval, laat dan liggen tot er geen luchtbelletjes meer naar boven komen. Haal de munt er uit om te drogen.
 - Wrijf deze wat op, trekt het er veel in, herhaal dan het paraffine bad.
- renaissance wax
 - Na de paraffine kun je evt. nog renaissance wax op de munt smeren.

Wat moet je NIET doen:

- de munt in het veld meteen schoon proberen te wrijven
- niet in een potje met water / natte watten etc. doen
- de munt thuis niet afspoelen / in het water zetten
- Niet in de olijfolie zetten (hier zitten zuren in)
- geen elektrolyse / citroenzuur / tumbler (hierdoor wordt de munt beschadigd en vaak onleesbaar; tevens verdwijnt de patina)

Materialen

